

Dosarul nr. 2ra-1102/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul central (jud. R. Chistruga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă)

ÎNCHEIERE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Drumuri-Rîșcani”, reprezentată de avocatul Victor Șova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Vatamanu și Tamarei Vatamanu, reprezentanți de avocatul Dumitru Codreanu împotriva Societății pe Acțiuni „Drumuri-Rîșcani” cu privire la încasarea indemnizației unice de deces în accidentul de muncă și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu, reprezentanți de avocatul Dumitru Codreanu, casată integral hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 2 august 2019, Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu, reprezentanți de avocatul Dumitru Codreanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Drumuri-Rîșcani”, intervenient accesoriu Nicolae Gudumac cu privire la încasarea indemnizației unice de deces în accidentul de muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au invocat că la 16 ianuarie 2019, s-a produs un accident de muncă, în care a avut de suferit fiul lor - Gheorghe Vatamanu, care ulterior, la XXXXX, a decedat la spital în rezultatul traumelor primite.

În urma cercetării accidentului de muncă de către Inspectoratul de Stat al Muncii, unicul organ competent de a cerceta accidentele de muncă grave și mortale (la acel moment), prin actul final, procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă mortal nr. DR-2019-PVA-15 din 22 martie 2019, a fost stabilit că vinovat de încălcarea normelor de securitate a muncii se face Nicolae Gudumac, șeful de sector Glodeni angajat al SA „Drumuri-Rîșcani”, care înainte de a-l admite pe Gheorghe Vatamanu la lucrările de descărcare din remorcă a materialului antiderapant, nu l-a

instruit corespunzător muncii efectuate în domeniul securității și sănătății în muncă, nu a prevenit și anticipat eventualele accidentări prin evaluarea riscurilor profesionale în timpul urcării, coborârii și aflării în remorcă, cât și nu l-a dotat cu echipament individual de protecție specific muncii prestate, fiind încălcate prevederile art. 13 lit. a), u), v), x) și art. 17 alin. (1) și (2) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008.

Au comunicat că au expediat în adresa SA „Drumuri-Rîșcani” o cerere prealabilă, recepționată de către destinatar la 20 iunie 2019, la care au primit un răspuns, după 30 de zile, prin care pârâta a mai solicitat timp.

Totodată, au menționat că vinovăția lui Nicolae Gudumac, șeful de sector Glodeni, a fost constatată prin ancheta Inspectoratului de Stat al Muncii, iar în baza art. 1403 Cod civil (în varianta de până la modernizarea Codului civil), persoană juridică/pârâta urmează să răspundă pentru vinovăția prepusului său – Nicolae Gudumac, în vederea reparării prejudiciului material și moral.

Potrivit extrasului din contul salariatului decedat Gheorghe Vatamanu, ultimul are lucrate mai mult de 24 de luni, decesul acestuia intervenind în luna XXXXX, astfel, urmează a fi încasată suma de 969 382,08 de lei cu titlu de indemnizație unică pentru deces în accident de muncă.

Având în vedere că din vina angajatorului a decedat unicul lor fiu, care le era și întreținător, reclamanta - mama decedatului, care are și XXXXX și nu este încadrată în câmpul muncii, care și-a crescut copilul și a conviețuit cu el până la moartea lui, adică până la vârsta de XXXXX, creându-se astfel o legătură psiho-emoțională enormă cu decedatul, ruperea căreia prin deces i-a adus o mare suferință fizică și emoțională, care persistă și la momentul actual.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166 CPC, art. 18 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10 iulie 2008, Regulamentului privind modul de plată de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatorului în urma unui accident de muncă sau a unei afecțiuni profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 513 din 1999, Codului civil.

Au solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul SA „Drumuri-Rîșcani” în beneficiul lor a sumei de 969 382,08 de lei cu titlu de indemnizație unică pentru deces în accidentul de muncă a fiului lor Gheorghe Vatamanu, a prejudiciului moral în mărime de 500 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, prima instanță a reținut că decedatul Gheorghe Vatamanu, din momentul ce a fost instruit în modul corespunzător, era în cunoștință despre pericolul iminent la care s-a expus și care poate surveni pentru asemenea acțiuni, ceea ce indică despre lipsa vinovăției SA „Drumuri-Rîșcani” în moartea acestuia, fapt dovedit prin ordonanța cu privire la neînceperea urmăririi penale emise de Procurorul în Procuratura raionului Glodeni la 3 aprilie 2019.

Astfel, a conchis prima instanță că nu a fost stabilită vina SA „Drumuri-Rîșcani” de producere a accidentului de muncă, respectiv reclamanții Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu nu sunt în drept de a pretinde încasarea indemnizației unice de

deces în urma accidentului de muncă, nefiind prezentate de către aceștea careva probe în acest sens.

Prin decizia din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu, reprezentanți de avocatul Dumitru Codreanu, casată integral hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătorei Drochia sediul central și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

Au fost încasate de la SA „Drumuri-Rîșcani” în beneficiul lui Ion Vatamanu și Tamarei Vatamanu suma de 969 382,08 de lei cu titlu de indemnizație unică pentru deces în accidentul de muncă a fiului Gheorghe Vatamanu și suma de 200 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia suplimentară din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost încasată de la SA „Drumuri-Rîșcani” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 29 081,46 de lei.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că prima instanță pripit a ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată formulate de Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu, stabilind că accidentul de muncă soldat cu deces s-a produs din culpa salariatului Gheorghe Vatamanu, care s-ar fi aflat la serviciu în stare de ebrietate, instanța, bazându-se, exclusiv, pe ordonanța de neîncepere a urmăririi penale emisă de Procuratura or. Glodeni din 3 aprilie 2019.

Instanța de apel a menționat că ordonanța de neîncepere a urmăririi penale emisă de Procuratura or. Glodeni la 3 aprilie 2019, nu se bucură de autoritate a lucrului judecat, în cadrul prezentei cauze civile, reieșind din sensul de art. 16 și 123 CPC.

Având în vedere prevederile art. 14 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă nr. 1361 din 22 decembrie 2005 (în vigoare la 22 martie 2019), care espres indică că accidentele grave și mortale produse la locul de muncă se cercetează de Inspectoratul de Stat al Muncii, astfel, la temelia soluției prima instanță urma să ia în considerație procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr. DR-2019-PVA-15 din 22 martie 2019, eroare care urmează a fi corectată de instanța de apel, prin emiterea unei noi hotărâri.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că circumstanțele de fapt constatate, raportate la normele de drept, conduc la unica concluzie posibilă că decesul persoanei, în speță a lui Gheorghe Vatamanu a survenit în urma accidentului de muncă.

Or, vinovat de comiterea accidentului mortal, potrivit procesului-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr. DR-2019-PVA-15 din 22 martie 2019, este angajatorul SA „Drumuri-Rîșcani”, care a încălcat prevederile art. 13 lit. a), u), v), x) și art. 17 alin. (1) lit. a) și (2) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că procesul-verbal al Inspectoratului de Stat al Muncii nr. DR-2019-PVA-15 din 22 martie 2019 nu a fost contestat de către angajator, ultimul acceptând tacit învinuirea adusă.

Instanța de apel a respins argumentul intimatului precum că vina i-ar aparține lui Gheorghe Vatamanu care s-ar fi aflat la serviciu la 16 ianuarie 2019 în stare de

ebrietate alcoolică avansată, întrucât vina în admiterea la muncă a salariatului într-o asemenea stare îi aparține, la fel, angajatorului.

De altfel, a menționat instanța de apel că starea de ebrietate cauzată de substanțe stupefiante sau toxice se constată doar prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariaților, fapt expres prevăzut de art. 76 lit. k) Codul muncii.

În cazul de față, nu s-a constatat existența unui certificat/raport medical constatator al stării de ebrietate, de asemenea, nici a unui act al comisiei angajatorului care să confirme starea de ebrietate a lui Gheorghe Vatamanu în ziua producerii accidentului de muncă – 16 ianuarie 2019.

La 26 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, SA „Drumuri-Rîșcani”, reprezentată de avocatul Victor Șova a declarat recurs împotriva deciziei din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel în mod eronat a interpretat legea, ceea ce a dus la emiterea unei decizii contrare legii.

Astfel, a menționat că este absolut incorectă concluzia Inspectoratul de Stat al Muncii precum că acesta a fost un accident de muncă și vinovat de încălcarea normelor de securitate a muncii se face Nicolae Gudumac, șeful sectorului Glodeni angajat al SA „Drumuri-Rîșcani”, or acțiunea înaintată de Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu nu și-a găsit confirmarea în temeiurile de fapt și de drept.

A evidențiat că acest caz a fost examinat de Procuratura or. Glodeni și la 3 aprilie 2019, procurorul în Procuratura Glodeni a emis ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece în cazul dat în acțiunile persoanelor care gestionează întreprinderea dată din cadrul SA „Drumuri-Rîșcani” lipsesc elementele infracțiunii - încălcarea regulilor de protecție a muncii, acțiuni care au provocat din imprudență decesul unei persoane, or Gheorghe Vatamanu aflându-se la serviciu și efectuând lucrările în stare de ebrietate, încălcând regulile de securitate a muncii personal a încălcat regulile de securitate a muncii, nu și-a asigurat propria securitate, neluând în calcul starea sa fiziologică, precum și condițiile climaterice, punându-și viața și sănătatea sa în pericol și accidentul de muncă mortal s-a produs din vina singurului salariat Gheorghe Vatamanu.

Totodată, a precizat că această ordonanță de fapt nu a fost contestată de nimeni.

La 11 iunie 2021, în adresa lui Ion Vatamanu, Tamarei Vatamanu și Nicolae Gudumac a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SA „Drumuri-Rîșcani”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 30 vol. II).

La 29 iunie 2021, Ion Vatamanu și Tamara Vatamanu, reprezentați de avocatul Dumitru Codreanu au depus referință la recursul declarat de SA „Drumuri-Rîșcani”, solicitând declararea recursului inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Nicolae Gudumac să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 202 vol. I), fiind recepționată de reprezentantul recurenteii, avocatul Victor Șova la 19 aprilie 2021 și de SA „Drumuri-Rîșcani” la 22 aprilie 2021, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 205, 206 vol. I).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 mai 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Drumuri-Rîșcani”, reprezentată de avocatul Victor Șova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Drumuri-Rîșcani”, reprezentată de avocatul Victor Șova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SA „Drumuri-Rîșcani”, reprezentată de avocatul Victor Șova urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Drumuri-Rîșcani”, reprezentată de avocatul Victor Șova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nina Vascan